

Vammaislainsäädäntö käytännössä

Sisällysluettelo

- 1. Vammaispalvelujen järjestäminen ja järjestämisvastuu**
 - 1.1. Hyvinvointialueen järjestämisvastuu sosiaali- ja terveyspalveluista
 - 1.1.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu
 - 1.1.2. Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
 - 1.1.3. Palvelujen kieli
 - 1.1.4. Tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin
 - 1.1.5. Asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen
 - 1.2. Vammaispalvelujen järjestämistä ohjaava keskeinen lainsäädäntö
 - 1.3. Hyvinvointialueen soveltamisohje vammaispalvelujen myöntämisen perusteena
 - 1.3.1. Hyvinvointialueen soveltamisohjeen tarkoitus
 - 1.3.2. Asiakkaiden osallisuus soveltamisohjeen laatimisessa
 - 1.4. Vammaispalvelujen järjestämistavat ja järjestämistavan valinta
 - 1.4.1. Hyvinvointialueen oma palvelutuotanto
 - 1.4.2. Vammaispalvelujen järjestäminen palvelusetelillä
 - 1.4.3. Vammaispalvelujen järjestäminen ostopalveluna
 - Ostopalvelun käyttämisen reunaehdot*
 - Vammaispalvelujen kilpailuttaminen*
 - Asiakaskohtaiset suorahankinnat erityistilanteissa*
 - Asiakkaiden osallisuus ja sen toteuttaminen julkisessa hankinnassa*
 - Asiakkaiden erityistarpeet, pysyvyys ja jatkuvuus julkisessa hankinnassa*
 - 1.5. Hyvinvointialueen vastuu palvelujen valvonnasta
 - 1.5.1. Hyvinvointialueen ohjaus- ja valvontavelvollisuus
 - 1.5.2. Hyvinvointialueen omavalvontavelvollisuus
 - Hyvinvointialueen omavalvontaohjelma*
 - Menettely valvonnassa ilmenneiden epäkohtien ja puutteiden johdosta*
 - 1.6. Vammaispalveluja tuottava palveluyksikkö

1.6.1. Palveluyksikön rekisteröinti

Soteri-rekisteri

Rekisteröintiä varten tarvittavat tiedot

Rekisteröitävät palvelut

Palveluyksikön ennakkotarkastus

1.6.2. Palveluyksikön toimintaedellytykset

Palveluyksikön toimitilat, toimintaympäristö, välineet ja tietojärjestelmät

Palveluyksikön henkilöstö ja henkilöstörakenne

1.6.3. Palvelun laadulliset edellytykset

1.6.4. Palveluyksikön vastuuhenkilö

Vastuuhenkilön tehtävät ja vastuu

Vastuuhenkilön koulutus, kokemus ja ammattitaito

Vastuuhenkilön tehtävät omavalvonnassa

Vastuuhenkilön ilmoitusvelvollisuus

1.6.5. Palveluyksikön omavalvonta

Omavalvontasuunnitelma

Omavalvonnan toteuttaminen ja seuranta

Poikkeamiin ja virheisiin reagointi

Varautuminen ja valmiussuunnittelu

Palveluntuottajan ja henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

2. Vammaispalvelulain tarkoitus

2.1. Lain tarkoituksen merkitys lain soveltamisessa

2.2. Vammaisen henkilön yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja osallistumisen tukeminen

2.3. Vammaisen henkilön itsenäisen elämän ja itsemääräämisoikeuden tukeminen

2.4. Vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen ja edun mukaisten palvelujen turvaaminen

3. Vammaispalvelulain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön

3.1. Sosiaalihuoltolain ja muun ensisijaisen lainsäädännön soveltaminen ensisijaisena lainsäädäntönä

3.1.1. Sosiaalihuoltolain soveltamisala ja soveltaminen ensisijaisena lainsäädäntönä

3.1.2. Asiakkaan etu

3.2. YK:n vammaissopimuksen merkitys

3.3. Suhde kohtuullisiin mukautuksiin

3.4. Rajapinnat muihin palveluihin

- 3.4.1. Lastensuojelun ja vammaispalvelun rajapinnalla
- 3.4.2. Opetustoimen ja vammaispalvelun rajapinnalla
- 3.4.3. Terveystieteiden ja vammaispalvelun rajapinnalla
- 3.4.4. Rajapinnat muihin palveluihin

4. Asiakkaan osallisuus ja itsemääräämisoikeus

- 4.1. Vammaisen henkilön osallisuuden tukeminen asiakasprosessissa
 - 4.1.1. Asiakkaan osallisuus ja sen toteuttaminen
 - 4.1.2. Lapsen asema ja osallisuus
- 4.2. Itsemääräämisoikeus perusoikeutena
 - 4.2.1. Itsemääräämisoikeus perusoikeutena
 - 4.2.2. Itsemääräämisoikeuden edistäminen
 - 4.2.3. Perusoikeuksien punninta
 - 4.2.1. Edistämistoimet ja itsemääräämisoikeutta kunnioittavat työtavat
 - 4.2.2. Perusoikeuksien rajoittamisen tunnistaminen
 - 4.2.3. Itsemääräämisoikeuden erityistilanteet
 - Itsemääräämisoikeuden rajoittaminen pakkotilassa*
 - Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen toteuttaminen pakkotilassa*
 - Itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta päättäminen ja kirjaaminen*

5. Palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnittelu

- 5.1. Sosiaalihuollon asiakkuuden alkaminen ja päättyminen
- 5.2. Palvelutarpeen arviointi sosiaalihuollossa
 - 5.2.1. Palvelutarpeen arvioinnin toteuttaminen
 - Palvelutarpeen arvio ja sen toteuttaminen*
 - Viranomaisen neuvota- ja selvittämisvelvollisuus*
 - Asiakkaan osallistuminen ja osallisuus palvelutarpeen arvioinnissa*
 - Asiakkaan tietojenantovelvollisuus sosiaalihuollon asiassa*
 - Palvelutarpeen arvioinnin toteuttaminen jos asiakas ei osallistu*
 - 5.2.2. Erityisen tuen tarve
 - 5.2.3. Asiakkaan omatyöntekijä ja omatyöntekijän tehtävät
 - 5.2.4. Omaisen, läheisen ja laillisen edustajan rooli palvelutarpeen arvioinnissa
 - 5.2.5. Kotikäynti osana palvelutarpeen arviointia
 - 5.2.6. Sisäänpääsy asuntoon kiireellisessä tilanteessa

- 5.2.7. Asiakkaan läheisverkoston kartoittaminen
- 5.3. Asiakassuunnitelma ja sen laatiminen
 - 5.3.1. Asiakassuunnitelman sisältö ja oikeusvaikutukset
 - 5.3.2. Asiakkaan osallisuus asiakassuunnitelman laatimisessa
 - 5.3.3. Asiakkaan terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät palvelut
 - 5.3.4. Asiakassuunnitelman seuranta ja päivittäminen
 - 5.3.5. Asiakkaan omaisten ja läheisten tukemista koskeva suunnitelma
- 5.4. Monialainen työ vammaispalveluissa
 - 5.4.1. Monialainen yhteistyö sosiaalihuoltolaissa
 - 5.4.2. Monialaisen yhteistyön toteuttaminen
 - 5.4.3. Monialaisen yhteistyön kirjaaminen
 - 5.4.4. Palvelujen yhteensovittaminen kokonaisuuksiksi
 - 5.4.5. Ilmoitus muulle viranomaiselle asiakkaan tuen tarpeesta
 - 5.4.6. Velvollisuus ilmoittaa edunvalvonnan tarpeesta
- 5.5. Tiedonsaantioikeus ja tietojen luovuttaminen
 - 5.5.1. Asiakkaan oikeus omiin tietoihin
 - 5.5.2. Lapsen huoltajan asema ja oikeus tietoihin
 - 5.5.3. Asiakkaan omaisen, läheisen ja laillisen edustajan oikeus tietoihin
 - 5.5.4. Tiedonsaanti vammaispalveluissa
 - Käyttöoikeus asiakastietoon ja asiayhteys*
 - Oikeus käsitellä tietoa hyvinvointialueen rekisterissä*
 - Uudenmaan erityisratkaisu*
 - Tiedonsaannin toteuttaminen ja Kanta-palvelut*
 - Tiedonsaantioikeus sosiaali- ja terveydenhuollon välillä*
 - Sosiaalihuollon palvelunantajan oikeus saada sosiaalihuollon asiakastietoja*
 - 5.5.5. Sosiaalihuollon asiakastietojen luovuttaminen
 - Sosiaalihuollon asiakastietojen luovuttaminen sosiaalihuollon asiakkaan hoidon ja huollon turvaamiseksi*
 - Sosiaalihuollon asiakastietojen luovuttaminen muissa tilanteissa*
 - 5.5.6. Sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisen tiedonsaantioikeus
 - Tietopyynnön tekeminen*
 - Tietopyyntöön vastaaminen*

6. Päätöksenteko ja palveluiden toteuttaminen

- 6.1. Asiakkaan oikeus palvelua koskevaan päätökseen
- 6.2. Hallintoasian käsittely viranomaisessa
 - 6.2.1. Asian selvittäminen ja lisäselvityksen pyytäminen
 - 6.2.2. Viranomaisen neuvontavelvollisuus
 - 6.2.3. Asiakkaan tiedusteluihin vastaaminen
 - 6.2.4. Tulkitseminen ja kääntäminen
 - 6.2.5. Asiakkaan oikeus käyttää avustajaa tai asiamiestä
 - 6.2.6. Asiamiehen tai avustajan esiintymiskielto
 - 6.2.7. Asian siirtäminen toimivaltaiselle viranomaiselle
- 6.3. Asiakkaan kuuleminen osana päätöksen valmistelua
 - 6.3.1. Milloin asiakasta on kuultava?
 - 6.3.2. Lapsen ja huoltajan kuuleminen
 - 6.3.3. Asiakkaan muun laillisen edustajan kuuleminen
 - 6.3.4. Kuulemisen toteuttaminen
 - 6.3.5. Kuulematta jättäminen
- 6.4. Lapsen mielipiteen selvittäminen
 - 6.4.1. Lapsen mielipiteen selvittäminen
 - 6.4.2. Lapsen mielipiteen selvittämisen toteuttaminen
 - 6.4.3. Lapsen mielipiteen kirjaaminen asiakasasiakirjoihin
 - 6.4.4. Lapsen mielipiteen selvittämättä jättäminen
 - 6.4.5. Edunvalvojan määrääminen lapsen huoltajan sijaiseksi
- 6.5. Palvelua koskeva päätös
 - 6.5.1. Päätöksen sisältö ja perusteleminen
 - 6.5.2. Päätöksen muoto
 - 6.5.3. Palvelun järjestämistavasta päättäminen
 - 6.5.4. Oikaisuvaatimusohje ja valitusosoitus
- 6.6. Päätöksen toimeenpano ja palvelun järjestäminen
- 6.7. Hoidon ja huolenpidon turvaavat päätökset
- 6.8. Siirtymäsäännökset vammaispalvelujen päätöksenteossa
- 6.9. Päätösten muuttaminen ja asiakkaan osallisuus muutosprosessissa

7. Avun ja tuen tarpeisiin vastaavat palvelut ja tukitoimet

7.1. Avun ja tuen tarpeisiin vastaavat palvelut ja tukitoimet vammaispalvelulaissa

7.2. Vammaisen henkilön itsenäisen elämän, osallisuuden tai yhdenvertaisuuden toteutuminen

7.3. Määrärahasidonnaisten palvelujen järjestäminen

8. Valmennus

8.1. Valmennus

8.1.1. Valmennuksen myöntämisedellytykset

8.1.2. Valmennuksen tarkoitus ja sisältö

8.2. Valmennuksen toteuttaminen

8.2.1. Valmennuksen määrä ja laajuus

8.2.2. Valmennuksen toteuttamistavat

9. Henkilökohtainen apu

9.1. Henkilökohtainen apu

9.1.1. Henkilökohtaisen avun myöntämisedellytykset

9.1.2. Henkilökohtaisen avun tarkoitus ja sisältö

9.2. Henkilökohtaisen avun toteuttaminen

9.2.1. Henkilökohtaisen avun määrä ja laajuus

9.2.2. Henkilökohtaisen avun toteuttamistavat

9.3. Henkilökohtaisen avun työnantajamalli

9.3.1. Henkilökohtaisen avun työnantajamallin sisältö ja edellytykset

9.3.2. Hyvinvointialueen neuvontavelvollisuus työnantajamallissa

9.3.3. Henkilökohtaisen avustajan työnantajan velvollisuudet

Henkilökohtaisen avustajan rekrytointi

Työsopimuksen sisältö ja tekeminen

Työnantajan tehtävät ja velvollisuudet

Työntajan työnjohto, työvuorosunnittelu ja lomat

Menettely työsuhteen ongelmatilanteissa

Työsuhteen päättäminen

9.3.4. Asiakkaan kustannusten korvaaminen henkilökohtaisen avun työnantajamallissa

10. Erityinen osallisuuden tuki

10.1. Erityinen osallisuuden tuki

10.1.1. Erityisen osallisuuden tuen myöntämisedellytykset

10.1.2. Erityisen osallisuuden tuen tarkoitus ja sisältö

10.2. Erityisen osallisuuden tuen toteuttaminen

10.2.1. Erityisen osallisuuden tuen määrä ja laajuus

10.2.2. Erityisen osallisuuden tuen toteuttamistavat

11. Tuettu päätöksenteko

11.1. Tuettu päätöksenteko

11.1.1. Tuetun päätöksenteon myöntämisedellytykset

11.1.2. Tuetun päätöksenteon tarkoitus ja sisältö

11.2. Tuetun päätöksenteon toteuttaminen

11.2.1. Tuetun päätöksenteon määrä ja laajuus

11.2.2. Tuetun päätöksenteon toteuttamistavat

Tuettu päätöksenteko itsenäisenä palveluna

Tuettu päätöksenteko osana muuta palvelua

12. Vaativa moniammatillinen tuki

12.1. Vaativa moniammatillinen tuki

12.1.1. Vaativan moniammatillisen tuen myöntämisedellytykset

12.1.2. Vaativan moniammatillisen tuen tarkoitus ja sisältö

12.2. Vaativan moniammatillisen tuen toteuttaminen

12.2.1. Vaativan moniammatillisen tuen määrä ja laajuus

12.2.2. Vaativan moniammatillisen tuen toteuttamistavat

Vaativa moniammatillinen tuki vammaispalveluna

Vaativa moniammatillinen tuki erityishuoltona

13. Asumisen tuki

13.1. Asumisen tuki

13.1.1. Asumisen tuen myöntämisedellytykset

13.1.2. Asumisen tuen tarkoitus ja sisältö

13.2. Asumisen tuen toteuttaminen

13.2.1. Asumisen tuen määrä ja laajuus

13.2.2. Asumisen tuen toteuttamistavat

Asumisen tuen toteuttaminen henkilökohtaisella avulla

Asumisen tuen toteuttaminen sosiaalihuoltolain mukaisella kotihoidolla ja tukipalveluilla

Asumisen tuen toteuttaminen omaishoidon tuella

Asumisen tuki ryhmäasumisessa

13.2.3. Päätös asumisen tuesta

13.2.4. Omaistaan ja läheistään hoitavan henkilön tukeminen

13.3. Omaishoidon tuki asumisen tukemisessa

13.3.1. Omaishoidon tuen tarkoitus

13.3.2. Omaishoidon tuen myöntämisedellytykset

13.3.3. Omaishoidon tuen suunnitelma ja sopimus

13.3.4. Omaishoitajan tehtävää tukevat palvelut

13.3.5. Omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset ja vapaat

13.3.6. Asiakasmaksut omaishoidossa

13.3.7. Omaishoitajan tiedonsaantioikeus ja vaitiolovelvollisuus

13.3.8. Omaishoidon keskeytyminen, lakkauttaminen ja päättyminen

14. Lapsen asumisen tuki

14.1. Lapsen asumisen tuen järjestäminen

14.2. Lapsen asumisen tuki kotona

14.2.1. Lapsen kotiin annettavan asumisen tuen järjestäminen

14.2.2. Omaishoidon tuki osana lapsen asumisen tukea

14.2.3. Kotiin annettavien palvelujen riittävyys ja sopivuus

14.3. Lapsen asumisen tuki kodin ulkopuolella

14.3.1. Lapsen kodin ulkopuolisen asumisen edellytykset

14.3.2. Kotiin annettavien palvelujen riittävyys ja sopivuus

14.3.3. Lastensuojelun tarve ja lapsen asuminen kodin ulkopuolella lastensuojelulain perusteella

14.3.4. Huoltajan hakemus ja suostumus lapsen asumiseen kodin ulkopuolella

14.3.5. Ei huoltaja -vanhemman asema

14.3.6. Lapsen kodin ulkopuolisen asumisen toteuttaminen

14.3.7. Lapsen oikeus pitää yhteyttä läheisiinsä

14.3.8. Asiaksmaksu lapsen kodin ulkopuolisessa asumisessa

14.4. Lapsen mielipiteen selvittäminen lapsen asuessa kodin ulkopuolella

14.5. Lapsen sivistykselliset oikeudet lapsen asuessa kodin ulkopuolella

15. Esteettömän asumisen tuki

15.1. Esteettömän asumisen tuki

15.1.1. Esteettömän asumisen tuen myöntämisedellytykset

15.1.2. Esteettömän asumisen tuen tarkoitus ja sisältö

15.2. Esteettömän asumisen tuen toteuttaminen

15.2.1. Esteettömän asumisen tuen laajuus

15.2.2. Esteettömän asumisen tuen toteuttamistavat

Hyvinvointialueen toteuttamat muutostyöt

Asiakkaan toteuttamat muutostyöt

Välineen tai teknisen ratkaisun saaminen käyttöön

Muutostyöt kahteen asuntoon vuoroasumistilanteissa

16. Lyhytaikainen huolenpito

16.1. Lyhytaikainen huolenpito

16.1.1. Lyhytaikaisen huolenpidon myöntämisedellytykset

16.1.2. Lyhytaikaisen huolenpidon tarkoitus

16.1.3. Lyhytaikaisen huolenpidon sisältö

16.2. Lyhytaikaisen huolenpidon toteuttaminen

16.2.1. Lyhytaikaisen huolenpidon määrä ja laajuus

16.2.2. Lyhytaikaisen huolenpidon toteuttamistavat

Lyhytaikainen huolenpito tilapäishoitona

Lyhytaikainen huolenpito varhaiskasvatuksessa

Perusopetuslain mukainen aamu- ja iltapäivätoiminta

17. Päivätoiminta ja työtoiminta

17.1. Päivätoiminta

17.1.1. Päivätoiminnan myöntämisedellytykset

17.1.2. Päivätoiminnan tarkoitus ja sisältö

17.2. Päivätoiminnan toteuttaminen

17.2.1. Päivätoiminnan määrä ja laajuus

17.2.2. Päivätoiminnan toteuttamistavat

17.3. Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta

17.3.1. Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan myöntämisedellytykset

17.3.2. Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan tarkoitus

17.3.3. Kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan sisältö

17.4. Vammaisen henkilön työtoiminta

17.4.1. Vammaisen henkilön työtoiminnan myöntämisedellytykset

17.4.2. Vammaisen henkilön työtoiminnan tarkoitus

17.4.3. Vammaisen henkilön työtoiminnan sisältö

18. Liikkumisen tuki ja sen toteuttaminen

18.1. Liikkumisen tuki

18.1.1. Liikkumisen tuen myöntämisedellytykset

18.1.2. Liikkumisen tuen tarkoitus ja sisältö

18.2. Liikkumisen tuen toteuttamistapa

18.2.1. Liikkumisen tuki kuljetuspalveluna

18.2.2. Erityisoikeudet ja yhdenvertainen liikkuminen

18.2.3. Oikeus pysähdykseen matkalla

18.2.4. Liikkumisen tuki henkilökohtaisella avulla

18.2.5. Liikkumisen tuki saattajan avulla

18.2.6. Liikkumisen tuki taloudellisena tukena

18.2.7. Muut liikkumisen tuen toteuttamistavat

18.3. Liikkumisen tuen määrä

18.3.1. Liikkumisen tuen määrän vaihtoehtoja

18.3.2. Liikkumisen tuen jaksottaminen

18.3.3. Liikkumisen tuen määrä työ-, opiskelu- ja muihin välttämättömiin matkoihin

18.3.4. Liikkumisen tuen määrä tavanomaisen elämän matkoihin

18.4. Liikkumisen tuen laajuus

18.4.1. Liikkumisen tuen laajuus työ- ja opiskelumatkoissa

18.4.2. Liikkumisen tuen laajuus muissa, kuin työ- ja opiskelumatkoissa

19. Taloudellinen tuki ja sen toteuttaminen

19.1. Taloudellinen tuki

19.1.1. Taloudellisen tuen myöntämisedellytykset

19.1.2. Taloudellisen tuen tarkoitus

19.1.3. Taloudellisen tuen sisältö

19.2. Taloudellinen tuki hengityslaitteen varassa eläville

20. Muut palvelut ja tukitoimet

20.1. Muut palvelut ja tukitoimet

20.1.1. Muiden palvelujen ja tukitoimien myöntämisedellytykset

20.1.2. Muiden palvelujen ja tukitoimien tarkoitus

20.1.3. Muiden palvelujen ja tukitoimien sisältö

21. Oikeussuojakeinot vammaispalveluasioissa

21.1. Sosiaaliasiavastaavan neuvonta

21.2. Muistutus ja kantelu

21.3. Oikaisuvaatimus

21.3.1. Oikaisuvaatimuksen tekeminen

21.3.2. Oikaisuvaatimusasian selvittäminen ja valmistelu

21.3.3. Oikaisua koskeva päätös ja sen perusteleva

21.4. Muutoksenhaku hallintotuomioistuimeen

21.4.1. Valitusoikeus ja valitusaika

21.4.2. Toimivaltainen hallinto-oikeus

21.4.3. Valituksen tekeminen ja sisältö

21.4.4. Asianosaisen puhevallan käyttäminen

21.4.5. Asian käsittely ja selvittäminen hallintotuomioistuimessa

21.4.6. Suullinen käsittely osana valituksen käsittelyä

21.4.7. Hallinto-oikeuden päätös

21.4.8. Valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen

21.4.9. Ylimääräiset muutoksenhakekeinot

22. Vammaispalvelulain erinäiset säännökset

22.1. Palvelusta perittävät maksut

22.2. Ulosmittauskielto

22.3. Vakuutusyhtiön korvaus

22.4. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

23. Erityishuolto ja sen järjestäminen kehitysvammalain perusteella

23.1. Erityishuolto ja sen tarkoitus

23.2. Erityishuollon sisältö

23.2.1. Vaativan moniammatillinen tuki erityishuoltona

23.2.2. Asumisen tuki erityishuoltona

23.2.3. Työ- ja päivätoiminta erityishuoltona

23.3. Asiantuntijaryhmät erityishuollossa

23.3.1. Asiantuntijana toimiminen

Asiantuntijan rooli ja tehtävät

Asiantuntijaryhmän työn järjestäminen

Asiantuntijan esteellisyys

23.3.2. Hyvinvointialueen päätöksiä tekevä asiantuntijaryhmä

23.3.3. Vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä

23.3.4. Rajoitustoimenpiteiden edellytyksiä arvioivat asiantuntijat

23.3.5. Tahdosta riippumattoman erityishuollon edellytyksiä arvioivat asiantuntijat

23.4. Päätöksenteko erityishuollon antamisesta

23.4.1. Hakemus

23.4.2. Päätös erityishuollon antamisesta

23.5. Tahdosta riippumaton erityishuolto

23.5.1. Tahdosta riippumattoman erityishuollon edellytykset

Tahdosta riippumattoman erityishuollon edellytykset kehitysvammalaissa

Tahdosta riippumaton hoito mielenterveyslaissa

23.5.2. Tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon kuuluvat tutkimukset

Tutkimukseen määrittämisen edellytykset

Asiakkaan mielipiteen selvittäminen ja asiakkaan edustajan kuuleminen

Tutkimusten suorittaminen ja kuljetukset

23.5.3. Päätös tahdosta riippumattomasta erityishuollosta

23.5.4. Tahdosta riippumattoman erityishuollon järjestäminen

23.5.5. Tahdosta riippumattoman erityishuollon lopettaminen

23.5.6. Tahdosta riippumattoman erityishuollon määräaikaisuus ja jatkaminen

24. Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja rajoitustoimenpiteiden käyttö erityishuollossa

24.1. Vaativan moniammatillisen tuen yksiköt

24.1.1. Mitä ovat vaativan moniammatillisen tuen yksiköt?

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

Sosiaalihuoltolain mukainen laitospalvelu

Terveydenhuollon kehitysvammapsykiatrian osasto

24.1.2. Vaativan moniammatillisen tuen yksikön henkilöstö

Henkilöstöä koskevat vaatimukset

Henkilöstön kouluttaminen

Virkavastuu ja rajoitustoimet

24.2. Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen ja tukeminen

24.2.1. Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

24.2.2. Asiakkaan itsemääräämisoikeutta tukevien toimenpiteiden suunnittelu

24.2.1. Erityishuollossa olevan henkilön asiakassuunnitelma

24.2.2. Rajoitustoimenpiteiden ennaltaehkäisy

24.2.3. Vaihtoehtoiset toimintatavat ja keinot asiakkaan itsemääräämisoikeuden tukemiseen

24.2.4. Tilajärjestelyt, kalusteet ja välineet itsemääräämisoikeuden tukemisessa

24.3. Rajoitustoimenpiteiden käytön edellytykset

24.3.1. Palvelut ja palveluyksiköt, joissa rajoitustoimenpiteet ovat mahdollisia

24.3.2. Rajoitustoimenpiteiden käytön yleiset edellytykset

Asiakas ei ole itsemääräämiskykyinen

Rajoitustoimet ovat välttämättömiä

Lievemmät keinot eivät ole riittäviä

24.3.3. Asiantuntijat osana asiakkaan itsemääräämisoikeuden tukemista ja rajoitustoimenpiteiden käyttöä

24.3.4. Rajoitustoimenpiteiden soveltuvuus tilanteeseen ja oikeasuhtaisuus

24.3.5. Rajoitustoimenpiteiden toteuttaminen ihmisarvoa kunnioittaen

24.3.6. Rajoitustoimenpiteiden käyttäminen alaikäisiin

24.3.7. Rajoitustoimenpiteiden käytön arviointi ja vähentäminen

24.3.8. Rajoitustoimenpiteiden jälkiselvittely ja kirjaaminen

24.3.9. Rajoitustoimenpidettä koskeva selvitys ja tiedoksianto

24.4. Rajoitustoimenpiteet erityishuollossa

24.4.1. Rajoitustoimenpiteet ja päätöksenteko

24.4.2. Kiinnipitäminen

24.4.3. Aineiden ja esineiden haltuunotto

24.4.4. Henkilöntarkastus

- 24.4.5. Lyhytaikainen erillään pitäminen
- 24.4.6. Välttämättömän terveydenhuollon antaminen vastustuksesta riippumatta
- 24.4.7. Rajoittavien välineiden käyttö päivittäisissä toiminnoissa
- 24.4.8. Rajoittavien välineiden käyttö vakavissa vaaratilanteissa
- 24.4.9. Valvottu liikkuminen
- 24.4.10. Poistumisen estäminen
- 24.5. Muutoksenhaku rajoitustoimenpiteistä